Zatwierdzam:

BURMISTRZ
Andrzej Tadla

Centrum Bezpieczeństwa Pracy

Opracował:

PROCEDURA EWAKUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Urząd Miasta Czarnków
Plac Wolności 6, 64-700 Czarnków

Czarnków, sierpień 2023 r.

1. Cel procedury.

Ustalono, że na terenie obiektów Urzędu Miasta czasowo mogą przebywać osoby:

- niepełnosprawne ruchowo
- z dysfunkcjami słuchu
- z dysfunkcjami wzroku
- z niepełnosprawnością intelektualną.

Powstała procedura ewakuacji precyzuje zarówno koncepcję prowadzenia ewakuacji, w zależności od istniejących uwarunkowań, jak i określa zasoby niezbędne do realizacji tego zadania. Podczas procedury ewakuacji z miejsca niebezpiecznego do bezpiecznego, w ramach zasady pierwszeństwa, uwzględniono kolejność ewakuacji i pierwszeństwem objęto właśnie osoby niepełnosprawne.

2. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

2.1. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z dysfunkcjami słuchu

- Nawiąż kontakt z osobą niesłyszącą lub niedosłyszącą, w tym celu w zależności od sytuacji możesz zamachać ręką lub dotknąć jej ramienia, celem zwrócenia na siebie jej uwagi.
- Zanim zaczniesz mówić upewnij się, że ta osoba na Ciebie patrzy.
- Mów z twarzą zwróconą w kierunku rozmówcy.
- Jeżeli osoba niedosłysząca lub niesłysząca nie rozumie komunikatu, nie powtarzaj go, tylko postaraj się ująć to co chcesz powiedzieć inaczej. Jeżeli osoba niesłysząca lub niedosłysząca nie rozumie przekazywanego ustnie komunikatu, należy ostrzec ją w inny sposób np. przez napis na kartce.

2.2. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z niepełnosprawnością intelektualną

- Nawiąż kontakt słowny
  - wymień swoje imię i nazwisko;
  - poinformuj o zaistniałej sytuacji oraz konieczności ewakuowania się z budynku;
  - ustal czy w budynku obecny jest opiekun.
- Zaproponuj pomoc w opuszczeniu miejsca występowania zagrożenia.
- Upewnij się, że osoba z niepełnosprawnością intelektualną opuściła strefę zagrożenia.
- W przypadku, gdy osoba z niepełnosprawnością intelektualną przebywa na terenie urzędu wraz z opiekunem, którego nie udało się odnaleźć do momentu opuszczenia strefy zagrożenia, pozostań z tą osobą w miejscu bezpiecznym oraz postaraj się ustalić miejsce przebywania opiekuna.
- Pamiętaj, że osoby z niepełnosprawnością intelektualną mogą być nieufne wobec osób im nieznanych oraz przejawiać zainteresowanie zaistniałą sytuacją, co może w znaczny sposób utrudnić ich ewakuację.

2.3. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z niepełnosprawnością ruchową

- Poinformuj o zaistniałej sytuacji oraz konieczności ewakuowania się z budynku, wskaż właściwą drogę ewakuacji.
- Zaproponuj pomoc w opuszczeniu miejsca zagrożenia.

- Udzielenie pomocy w ewakuacji osobom z dysfunkcjami ruchu może polegać na wyniesieniu ich ze strefy zagrożenia. Aby wynieść osobę poszkodowaną, należy użyć dowolnej metody, ważne, aby była ona skuteczna oraz nie powodowała znacznego opóźnienia w ewakuacji. Dobór odpowiedniej metody, zależeć będzie w głównej mierze od ciężaru (wagi) osoby ewakuowanej oraz liczby ratowników.

2.4. Wytyczne w zakresie ewakuacji osób z dysfunkcjami wzroku.

- Podczas ewakuacji, zanim nawiążesz kontakt fizyczny, uprzedź o tym osobę niewidomą. Rozpocznij od nawiązania kontaktu słownego. Wymień swoje imię i koniecznie powiedz co się dzieje.
- Osoby niewidome korzystają ze swoich rąk dla utrzymywania równowagi, więc nie chwytaj jej za rękę, nie szarp, nie łap za laskę, nie popychaj i nie przesuwaj. Jeśli chcesz taką osobę poprowadzić, zaproponuj jej swoje ramię. Wówczas stanie ona za tobą i chwyci cię dłonią nieco powyżej łokcia. Cztery palce wsunie pomiędzy twoją rękę i tułów, a kciukiem obejmie ramię z zewnątrz. W ten sposób osoba niewidoma będzie mogła doskonale orientować się, jakie ruchy wykonujesz.
- Pamiętaj, że poruszając się z osobą niewidomą, asystent zawsze i wszędzie idzie pierwszy, a osoba niewidoma pół kroku za nim.
- Pamiętaj, aby obserwować nie tylko ziemię przed sobą i osobą niewidomą, ale także przestrzeń obejmującą tułów i głowę osoby niewidomej. Chodzi o to, abyście nie zahaczyli o jakiekolwiek elementy wiszące, stojące, wystające poza obrys budynku, etc.
- Jeżeli znajdziecie się w ciasnej przestrzeni (np. w wąskich drzwiach), zasygnalizuj to osobie niewidomej słownie oraz przez wysunięcie łokcia w tył. Wówczas osoba niewidoma schowa się za twoimi plecami i będziecie mogli pokonać drogę „gęsiego". Idąc, koniecznie opisuj otoczenie i wskazuj przeszkody, np. schody „w górę", „w dół".
- Jeżeli musicie przejść przez drzwi, osoba niewidoma powinna znaleźć się po stronie zawiasów. Poinformuj odpowiednio wcześniej o takim manewrze i konieczności zmiany trzymanego ramienia. Ty otwierasz drzwi, a osoba niewidoma, zabezpieczając swoją twarz wolną ręką, złapie skrzydło, a następnie sama je zamknie.

3. Utrudnienia w zakresie ewakuacji

3.1. Osób z dysfunkcjami wzroku

- brak świadomości występowania zagrożeń niesłyszalnych;
- brak reakcji na wizualne efekty towarzyszące katastrofom;
- zmiany zachodzące w szybkim tempie powodują panikę, stres, niechęć lub niemożność działania;
- brak reakcji na napisy i znaki ostrzegawcze;
- niemożność/trudności w zakresie samodzielnego poruszania się po terenie nieznanym.

3.2. Osób z dysfunkcjami słuchu

- nie słyszą sygnałów dźwiękowych;
- niemożność zbiorowego informowania o zagrożeniach za pomocą syren, głośników;

- utrudniona komunikacja, w szczególności w przypadku wystąpienia zadymienia lub ciemności;

3.3. Osób z niepełnosprawnością intelektualną

- strach, nieufność wobec osób nieznanych, obcych;
- możliwe trudności w zakresie zrozumienia i przetwarzania informacji o występującym zagrożeniu;
- kłopoty ze zrozumieniem poleceń;
- zainteresowanie nową sytuacją- ciekawość, która może narażać na niebezpieczeństwo;
- utrudnienia w zakresie nawiązywania kontaktu oraz realizacją poleceń osób koordynujących działaniami ewakuacyjnymi.

4.4. Osób z niepełnosprawnością ruchową

- utrudniona zdolność samodzielnego poruszania;
- dobór właściwych dróg ewakuacyjnych.

5. Przykładowe sposoby ewakuowania osób z niepełnosprawnością ruchową lub osób z dysfunkcjami wzroku bez użycia specjalistycznego sprzętu.

- **Ewakuacja przy pomocy jednej osoby**

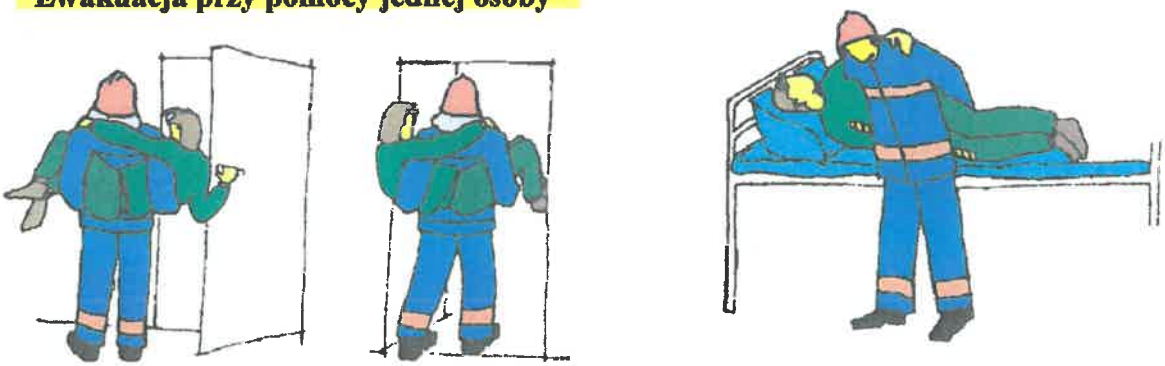

Rysunek 1.
Przenoszenie jednej osoby tzw. „chwytem tłumokowym".

Rysunek 2.
Przenoszenie poszkodowanego przez jedną osobę na „barana".

Rysunek 3.
Wynoszenie poszkodowanego przez jedną osobę chwytem strażackim".

- **Sposoby ewakuacji przez dwie osoby**

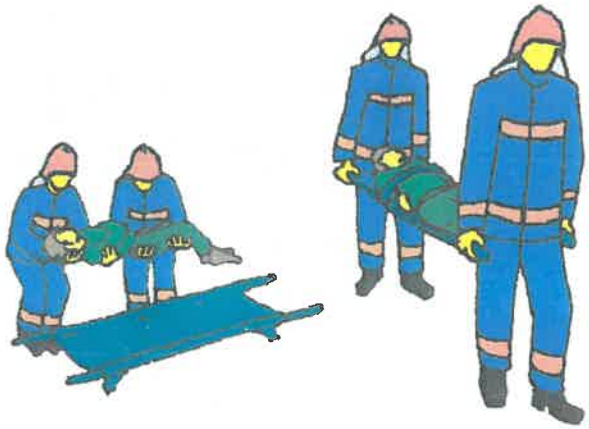

Rysunek 4.
Wynoszenie poszkodowanego na noszach.

Rysunek 5.
Przenoszenie poszkodowanych chwytem „kończynowym".

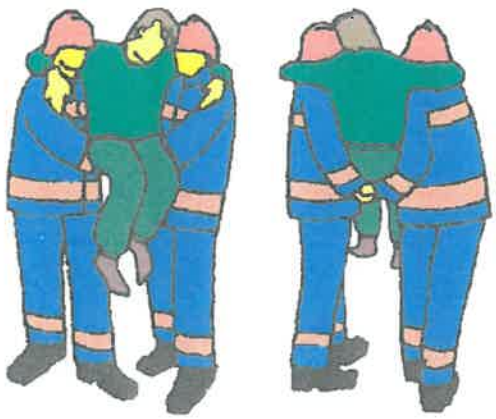

Rysunek 6.
Przenoszenie poszkodowanego przez dwie osoby metodą „stołeczka ręcznego".

Rysunek 7.
Przenoszenie chorego przez dwie osoby chwytem „huśtawkowym".

Rysunek 8.
Przenoszenie jednej osoby tzw. „chwytem kołyskowym".

6. Przykładowe sposoby ewakuowania osób z niepełnosprawnością ruchową lub osób z dysfunkcjami wzroku z użyciem specjalistycznego sprzętu.

Krzesło ewakuacyjne zostało zaprojektowane do transportu osób w pozycji siedzącej po schodach i na poziomym podłożu. Jest przeznaczone do użytku przez odpowiednio przeszkolonych i kompetentnych operatorów wyłącznie jako pomoc w zapewnieniu bezpiecznej ewakuacji osób o ograniczonej zdolności poruszania się. Umożliwia transport ludzi z budynku w sytuacjach awaryjnych lub podczas gdy nie można korzystać z wind.

Osoba odpowiedzialna za ewakuację w budynku musi zapewnić w obiekcie wszystkie niezbędne procedury awaryjne, szkolenia, wyposażenie i konserwację sprzętu, aby zagwarantować bezpieczną ewakuację wszystkich użytkowników obiektu w sytuacji zagrożenia.

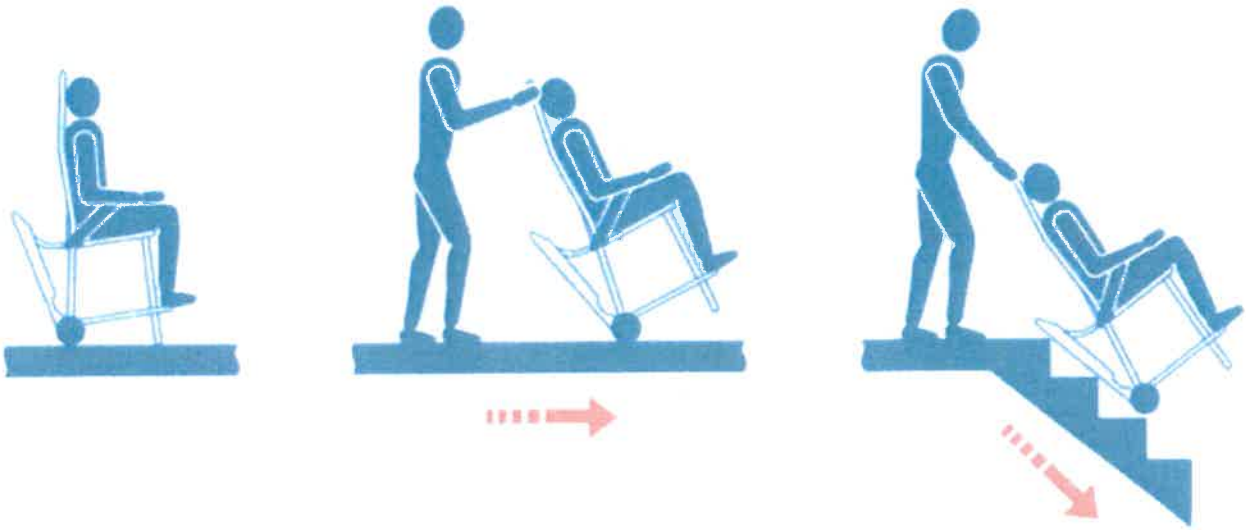

Krzesło ewakuacyjne zapewnia bezpieczną ewakuację osób o ograniczonej zdolności poruszania się o maksymalnym udźwigu 210 kg. Rekomendowane do użycia w obiektach niskich i średniowysokich. Rozwiązanie konstrukcyjne krzesła ewakuacyjnego zapewnia możliwość ewakuacji osoby o ograniczonej zdolności poruszania się tylko po schodach w dół i następnie dalszego jej transportu.